

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo
Kmetijske družbe za Slovenijo.

•Kmetovalec• izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 Din. na leto. Za inozemstvo 30 Din. — Posamezna številka stane 1 Dinar. Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserti (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Insert na pol strani 60 D. na 1/2 strani 300 D, na 1/4 strani 150 D, na 1/8 strani 100 D, na 1/16 strani 50 D. Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 50 par, najmanj pa skupaj 8 D.

Urejuje Viljem Rohrman.
Založba Kmetijske družbe za Slovenijo. — Tisk J. Blasnika nasledn.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg št. 3. — Ponatisi iz •Kmetovalca• so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 6. Ljubljana, 31. marca 1924. Letnik XLI.

Obseg: Uradna objava. — Prva pomoč pri zimski strni. — Setve v spomladi. — Sadite le dobre vrste fižola. — Za napredek našega mlekarstva. — Zmanjšanje števila sadnih vrst. — O uredbi vinske kupčije. — Napredek v strojni tehniki. — Nekaj statistike o našem planšarstvu. — Vprašanja in odgovori. — Dopisi. — Kmetijske novice. — Družbene vesti. — Ocena knjig. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Uradna objava.

Z odlokom z dne 22. marca 1924., št. 5425/pr., je prijavil gospod Veliki župan Ljubljanske oblasti podpisaneu vladnemu upravitelju (gerentu) Kmetijske družbe za Slovenijo naslednjo ministrsko odločbo in odločbo glede sklicanja občnega zbora za 1. 1923. in 1924.

Ministrstvo za notranje zadeve je pod št. Sl. 1024. z dne 12. marca 1924. odločilo:

„S poročilom Velikega župana št. 569. od 12. jan. t. l. je bila predložena temu ministrstvu pritožba prvega podpredsednika Kmetijske družbe prof. Jarca proti odloku pokrajinske uprave št. 39.385. od 12. decembra 1923. s katerim je bil razpuščen glavni odbor Kmetijske družbe in postavljen na mesto odbora posebni vladni gerent.

V zadevi te pritožbe je ministrstvo v svrhu ugotovitve dejanskega stanja in na dosego popolnejše slike o stvarnem položaju omenjene družbe neobvezno odgodilo za 31. jan. t. l. razpisani občni zbor.

Na podlagi na to sledečega pojasnila gerenta in poročila g. Velikega župana št. 1654. od 15. februarja t. l. je ministrstvo sedaj vzelo to vprašanje v končno pretresanje ter sledeče odločilo:

V sporu med večino glavnega odbora in poslovodečim prvim podpredsednikom je pokrajinska uprava stala na pravilnem stališču,

da je ta spor notranja društvena zadeva, ki jo ima društvo rešiti samostojno.

Ali z vlogo od 15. nov. 1923. l. je l. podpredsednik prof. Evgen Jarc sklicevaje se na določilo § 1. družbenih pravil in povdarjajoč, da je Kmetijska družba posvetovalen organ vlasti in takorekoč „poloficielna korporacija“, prosil pokrajinsko upravo, da posreduje v sporu.

Odborova večina se je s slično prošnjo obrnila preko II. podpredsednika Ivana Pipana v vlogi od 15. nov. 1923. na policijsko ravnateljstvo recte na pokrajinsko upravo.

Pokrajinska uprava je na te obojestranske pozive bila ne samo upravičena, temveč z ozirom na važnost društva uprav dolžna, da štiti interese Kmetijske družbe.

Kakor je razvideti iz zabeležke o poteku opetovanih poravnalnih poskusov, je pokrajinska uprava ravnala popolnoma pravilno, ker je stranke zavrnila po § 35. družbenih pravil na razsodišče.

Do poravnave po krivdi strank ni prišlo; za vsakogar jasno pa je postalo, da nadaljnega sodelovanja v odboru pri obstoječi koliziji ni bilo pričakovati.

Tu je pokrajinska uprava morala iniciativno najti izhod, da je društvo moglo še zadostovati svoji nalogi. Naprošena od obeh strani za inter-

vencijo, se je na kraju z ozirom na sličen uspehi presojedan iz l. 1921. odločila za edino rešitev, ki je v danih razmerah mogla po njenih mislih imeti uspeh — za imenovanje vladnega komisarja.

• Temu zasilnemu ukrepu pokrajinske uprave se mora priznati zmiselnost in toliko večjo upravičenost, ker ga je odborova **večina**, kot skrajno sredstvo že pri poravnalnih poskusih pripoznala in sprejela.

Proti razpustu glavnega odbora, postavitvi gerenta in razpisu občnega zbora je g. Jarca, ki je prvi zahteval odpomoč vlade, pravočasno vložil pritožbo na ministrstvo, oziroma opozoritev na pokrajinsko upravo.

G. Veliki župan je zadevo predložil ministrstvu v presojanje, preden je sam odločal o opozoritvi.

Kot posledica te ugotovitve se je predvsem pokazalo, da je bil formalni postopek pokrajinske uprave vseskozi korekten.

V meritornem oziru pa stvar ne drži absolutno in bi se moglo razpravljati o dopustnosti prigovora zaradi razpusta glavnega odbora, ker pravila takega določila nimajo, a društveni zakon pozna samo razpust društva kot takega.

Po formulaciji vloge g. Jarca pa prihaja to vprašanje šele v drugi vrsti v poštevi in ministrstvo se v očigled nevzdržnega položaja v družbi in z ozirom na to, da so obe stranki glavnega odbora prosile vladne pomoči, noče vpuščati v ta del pritožbe Jarca, temveč se omejuje na oni del, kateri se obrača proti določitvi termina volitev za 30. januarja 1924. l.

Tu je odločilen § 31. društvenih pravil, ki ne daje opore za široko tolmačenje pokrajinske uprave odnosno gerenta.

Hotelo se je zodobiti § 13. društvenih pravil, po katerem se ima občni zbor vršiti vsako leto vsaj po enkrat. Namera je bila osnovana na pravilih in je tudi odgovarjala volji večine v društvu, kar po dobrih običajih ni smelo ostati prezrto. Konec leta je ta namen pri izvedbi dovedel do spornosti. Pokrajinska uprava spregledala je § 31. pravil in naročila volitve v januarju 1924. z veljavnostjo za l. 1923. Zaradi pomanjkanja točnega zadevnega predpisa v pravilih bi se moglo v dvomu braniti rešitev s tako fikcijo. Toda iz § 31. se ne da sklepati, kakor da je mandat delegatov iz l. 1923. ugasnil ter se sedaj — l. 1924. — občni zbor ne sme vršiti v supriranju občnega zbora za l. 1923., temveč samo še za l. 1924. z novimi delegati. L. 1923. ostane po krivdi društvenih funkcijonarjev brez občnega zbora. To pa je čisto društvena zadeva, ki se ima v družbi interno opraviti.

Da se zopet vzpostavi pravno stanje, je potrebno, da se razpišejo nove volitve z novimi delegati tako kakor predpisuje točka 6. § 31. pravil Kmetijske družbe.

Ker se to naziranje ujema z opozorilom g. Jarca, predloženim pokrajinski upravi z rezervacijo, da, ako se to tako tolmači, odpade pritožba zaradi razpusta glavnega odbora in postavljenja gerenta, ne namerava ministrstvo odločati o pritožbi, temveč

pooblašča g. Velikega župana, da se v rešitev opozorila Jarca izda navodilo gerentu, da v striktnem tolmačenju § 31. društvenih pravil vse pripravi in poskrbi za čimprejšnji občni zbor za l. 1924.

V izvršitev te odločitve Vam naročam: da v zmislu § 31. društvenih pravil ugotovite število udov, ki so plačali udnino do 31. III. 1924.; da na podlagi tega ugotovite število delegatov za občni zbor, in da po končanih pripravah za občni zbor čimprej skličete občni zbor za l. 1924.

Priporočam Vam, da vse priprave za občni zbor izvršite v zmislu odloka ministrstva najhitreje in najvestneje.

Veliki župan:

Dr. Šporn l. r.

Na podlagi predstojee ministrske odločitve in odredbe gospoda Velikega župana sem izdal potrebne ukrepe, katere sem pa moral vsled **naslednjega odloka** gospoda Velikega župana z dne 29. marca 1924., št. 6480. sistirati:

„Gospodu gerentu Kmetijske družbe

v

Ljubljani.

Ministrstvo za notranje zadeve mi je z depešo št. Sl. 1852/24. naročilo:

„Zaradi pritožbe proti postopku gerenta Kmetijske družbe treba neodložljivo do nadaljnjega obustiti vsa pripravljana dela za občni zbor. Ta naredba se Vam sporoča naknadno k tukajšnjemu odloku Sl. br. 1023. od 12. marca 1924. s tem, da jo takoj dostavite gerentu.“

V izvršitev tega naročila Vam dodatno k odloku št. 5425. z dne 12. marca t. l. naročam:

Pripravljana dela za občni zbor za leto 1924. je **sistirati**.

Kot take priprave pridejo v poštevi:

1. ugotovitev števila delegatov;
2. volitev delegatov;
3. določitev dnevnega reda (§ 14. drugi odstavek);
4. določitev dneva občnega zbora ter razpis.

Veliki župan:

Dr. Šporn l. r.

O tem se obveščajo vsi interesenti.

V Ljubljani, 29. marca 1924.

Vladni upravitelj (gerent)
Kmetijske družbe za Slovenijo:

Župnek l. r.
vladni svetnik.

Prva pomoč pri zimski strni.

Če je zimsko žito na posledicah dolgotrajne in ostre zime kaj trpelo, potem **mu moramo pomagati**.

Ko nam sneg skopni in se pokaže mlada strni, bo mogoče presoditi, v koliko nam je zima škodovala. Škoda se utegne pa tudi še pozneje delati, ko se zmrzla zemlja čez dan otaja, ponoči pa nanovo zmrzuje.

Če je samo **listje** mladega žita pod snegom pobledele, pozeblo ali pognilo, potem je nevarnost, da žito preveč opeša in preveč zastane v svojem razvoju, če mu ne bomo pomagali. V takem primeru ga je obuditi k novemu življenju. Po nekaterih krajih imajo navado, da zalivajo zimsko strn v prvi spomladi z **gnojnico**. To velja posebno pri pšenici. Tako ravnanje je dobro in se priporoča še bolj po dolgotrajnih zimah, kakršna je n. pr. letos. Gnojnica daje s svojim dušikom **ново моћ** mlademu žitu. Mlada strn se v tem primeru tudi **hitreje razvija** in takorekoč dohiti, kar je zamudila zaradi dolgotrajne zime.

Če nam manjka gnojnice, potem si lahko pomagamo s **čilskim solitrom**. Čilski soliter deluje v tem primeru kakor zdravilo. V 2—3 dneh se že pozna njegov blagodejni učinek. Onemogle rastline bujno ozelene in začno vse hitreje rasti, tako da je uspeh očividni. Za zboljšanje opešane strni nimamo danes boljšega sredstva, kakor je čilski soliter. Res da je drag, toda le navidezno, ker stoji njegova cena v tistem razmerju z drugimi gnojili kakor prej.

Če hočemo pomagati slabi strni s čilskim solitrom, ga je vzeti za en mernik posetve ($\frac{1}{10}$ ha) najmanj 10 do 15 kg. Najbolje je, da ga v dveh potih raztrosimo, prvič, ko začne žito zeleneti in drugič kake tri tedne pozneje. Da ga lažje raztrosimo in bolj enakomerno, je prav, da ga drobno stolčemo in pomešamo z rahlo in drobno prstjo.

Čilski soliter je danes splošno priznано gnojilo, ki nam v takih letih kot prva pomoč in najhitreje učinkuje in najizdatneje popravlja nastalo škodo. Priporoča se pa tudi sicer, če je strn bolj slaba vsled premalo gnojne zemlje. —n.

Setve v spomladi.

Ko se osuše njive z zimskim žitom, z ržjo, pšenico in ječmenom, so videti malo obetajoče, rumene in revne. Minejo dnevi in tedni, preden to stanje preneha in se rastline zboljšajo, zgostijo in dobro ozelene. Temu se lahko odpomore, ako hočemo mladim rastlinam pomagati.

Zaradi zimskih padavin je površje zemlje nekako zadelano in zaprto, tako da je vsak prost prestop zraka iz zemlje navzven in nasprotno zabranjen. Šele lahek pomladanski dež odpravi ta nedostatek. Kmetovalec pozna ta blagodejni dež, ki mu čez noč pomaga ozeleneti prej rumene setve!

Vzrok, da so žita rumena, je nekako zastrupljenje rastlin z ogljikovo kislino, ki nastaja redno pri razkrojevanju in ki ne more ven iz zemlje. In ko je zunaj zemlje tako potrebna! Mlade rastline naravnost hrepene po ogljikovi kislini, kajti potrebujejo isto za rast. Spodnja stran listov namreč vsrkava skozi male odprtine ogljikovo kislino.

Z **brananjem** v zgodnji spomladi lahko odpomožemo temu stanju naših posetev. To lahko izvršimo z nazaj obrnjeno brano ali pa da prepletamo brano s trnjevim vejami in tako zabranimo, da ne gre pregloboko. Posebno pripravne za to so tridelne, lahke brane, kakor jih izdelujejo strojne tvornice. Če smo že tako daleč, da se je zemlja osušila in smo si pripravili brano, potem pride najtežje! Otresimo se starokopitnih navad in ne stopajmo samo oprezno v žitno polje, ampak obdelujmo ga z ostrejšo brano. Seveda se nam lahko pripeti, da nas proglašajo sosed

za „zmešanega“, sosed pa za grešnika! Marsikatera rastlina se bo pri brananju iztrgala in stari oče, žena in vsi, ki bodo to videli, bodo to početje hudo obsojali. Tedaj pa treba biti neizprosni in se zanašati na uspeh. Že prvo leto nas bo dovedlo do pravičanja o koristi tega dela, drugo leto pa bo že postalo tako potrebno kakor je oranje.

Kdor hoče še več storiti, naj natrosi pred brananjem 50—70 kg apnovega dušika na oral. Zemlja mu bo to poplačala z večjim pridelkom na žitu od 100—250 kg. 50 kg apnovega dušika, raztrošenega na njivi, računanih z 200 Din, so vredni 50 kg pšenice po 4 Din kg. Z gotovostjo pa lahko pričakujemo dvojen pridelek. Li ve kateri kmetovalec za boljši izkupiček pri svojem gospodarstvu, kakor je navedeni — z 200 Din glavnice po 5 mesecih dobiti 400 Din?

Ernst Osiander, Guštanj.

Sadite le dobre vrste fižola.

Minulo leto je bila gotovo vsakemu pridelovalcu cena fižola povoljna, saj se je dobilo za 100 kg fižola skoraj 250 kg pšenice. Gotovo bo letos zanimanje za sajenje še večje, kakor lani, kar je za naše kraje velikega pomena.

Saditvi fižola je polagati sploh več pozornosti znanprej. Vrste, ki so prišle preteklo leto na trg, niso povsem odgovarjale, ker so bile pomešane, bele z rdečimi, itd. Za trgovino to ni, ker tako pomešano blago zelo otežuje prodajo in izvoz, ne glede na to, da je cena mešanemu fižolu tudi sama na sebi nižja.

Da se je zadovoljil zunanji trg z lanskim fižolom, je pripisovati v glavnem slabi letini v Italiji in Franciji; če pa bi imele omenjene države dobro letino, potem pa je komaj verjetno, da bi spravili pomešan fižol tako gladko v promet, kakor se je to pretečeno leto zgodilo.

Fižol se tekom časa sam rad izprevrže. To ni nič čudnega, če imamo na eniini njivi po dve vrsti fižola eno zraven druge. Ob času cvetja prenašajo različne žuželke prašnike iz enega cvetja na drugo. Na ta način se fižol izpremeni. V takem primeru je treba seme premeniti.

Ker je pa letos malo izgleda, da bi semenski fižol izmenjavali, je potrebno, da semenski fižol vsaj preberemo, in sicer že sedaj, ko je čas za to in da ga imamo ob času saditve že pripravljenega. Naj se odberejo iz **rdečega ribničana**, ki je za naše kraje najbolj prikladen, najlepša, debela in kratka zrna. **Belopisani** Hrvat ali **mandalon** naj ne bo pomešan s črnopisanim fižolom. **Koks ali prepeličar** bodi velikega, okroglega zrna in rdečepisan. Zadnji dve vrsti sta semintja že tako opešali, da se ju je že težko oddajalo. Vse druge vrste, ki so znane bolj rodovitne, so pa za kupčijo manj vredne, vendar se jih priporoča ravnotako odbirati, kakor zgoraj omenjeno.

Ko spravljamo fižol, naj se dobro posuši, očisti od plevla in prsti in tako očiščen spravlja v trgovino.

Fr. P-k.

Za napredek našega mlekarstva.

Da je v Jugoslaviji iskati glavni dohodek našega narodnega gospodarstva v živinoreji, prasičereji in mlekarstvu, tega menda ne bo hotel nihče zanikati.

Ako hočemo naše mlekarstvo povzdigniti na višino konkurenčnih izdelkov, posebno kar se tiče izdelkov **ementalskega sira**, potem se moramo pri mleku brezpogojno ravnati po sledečih vodilih:

Hlevska snaga, zdrava klaja in zdrava živina, to so **glavni pogoji** za dobroto mlekarskih izdelkov.

To imejmo vedno pred očmi in se po tem tudi ravnajmo. Kmetovalec zamore od mlekarstva šele takrat zahtevati dobre izdelke, kadar bo do našal v mlekarno povsem **zdravo, snažno in sveže mleko**.

Da to dosežemo, je treba pravilno ravnati z živino, s hlevom, z gnojnico in z gnojem. Hlev bodi snažen, zračen in svetel. Vsako leto ga je treba pobeliti in tudi sicer čistiti od prahu in pajčevin. Gnoj je vsak dan redno izkidati, gnojnico pa sproti odpeljavati v gnojnično jamo.

Po kmečkih hišah naj se nadalje pravilno ravna tudi z mlekom, posebno s tistim, ki je namenjeno za mlekarne. Od hleva do hleva, od krave do krave naj se kakovost mleka preiskuje. Potvorjeno mleko ni za mlekarne. Mleko, ki je z vodo pomešano ali posneto ali pa kaj okisano, ni za mlekarne. Z redno preiskavo mleka je zabraniti, da bi se slabo, potvorjeno ali pokvarjeno mleko nosilo v mlekarno. Mlekar mora prejemati zdravo, pristno in polno mleko, če hoče izdelavati dober sir.

Mleko je zelo občutljiva pijača, zato mora biti mlekar, ki hoče izdelovati enakomerno dober sir, prepričan o tem, da je mleko sveže in zdravo. Poznati mora pa tudi vpliv **vremenskih izprememb** na mleko. Le v tem slučaju bo lahko izdeloval vedno enakovrstno blago.

Če sem se pričel, da je mleko zdravo in sveže, potem ga segrejem za zasirjenje pri 15° C (zračne toplote) na 32° C ter pridenem na vsakih 100 litrov mleka 1 kubični centimeter zdravega siršča. Na ta način se bo mleko zadostno zasirilo v 30—35 minutah. To je pravilno. Ako pa je zračna toplota višja, recimo 25° C in je zračni tlak padel za 5 ali celo za 10 stopinj, potem je treba mleko manj segrevati za sirjenje in je treba z ozirom na nižji tlak tudi manj siršča, da bo izdelek dober. Pri nižji toploti je treba torej manj segrevanja pri zasirjenju in obratno, in ravnotako je treba pri padanju zračnega tlaka manj siršča, kakor v nasprotnem slučaju. Naravno je, da se iz pravilno zasirjenega mleka dobi tudi boljši sir in če se na to točno pazi, tudi enakomerno dober izdelek sira.

Našim živinorejcem, ki nosijo mleko v sirarno, pa svetujem, da prinašajo vseskozi zdravo in sveže mleko in da se sploh ravnajo v svojem hlevu po podanih vodilih. **I. Leškovec**, mlekar v Moravčah.

Zmanjšanje števila sadnih vrst.

Najvažnejše in obenem najtežavnejše delo v našem sadjarstvu je odnekaj izbira pravih, vsestransko uporabnih in najboljših vrst za naše tako različne lege, zemlje in podnebja, ki bi obenem odgovarjale vsem našim zahtevam, bodisi za sušenje, vkuhanje, za izvoz, sploh za različno uporabo sadja. Končno pride še upravičena zahteva, da je drevje v cvetju odporno proti vetru, mrazu, škodljivcem in boleznim. Žalibog takih splošno uporabljivih in najboljših vrst, ki bi vsem navedenim zahtevam popolnoma ustrezale in ki bi se jih človek želel, sploh ni. Obče imo vrednost **pozno in trpežno** sadje, ka-

kor v trgovskem oziru, tako tudi glede na gospodarsko uporabo. V naših sadnih pokrajinah so si pridobile gotove vrste sloves ne le v okraju samem, ampak tudi v svetovni trgovini, kakor na pr. mašancgar na Stajerskem, bosanske slive, itd. Imamo pa še dokaj dobrih drugod neznanih krajevskih (lokalnih) vrst, s katerimi se moramo seznaniti in jih dalje razmnoževati, kajti dovolj je razočaranja in slabih skušenj s tujimi vrstami, in naj so imena še tako bleščeča.

V novejšem času se tudi pri nas razvija **sadna industrija**. V južnih krajih je taka uporaba sadja odnekaj udomačena, saj uživajo bosanske slive in pekmez svetovni sloves. Producenti morajo upoštevati želje sadnih tvornic, kajti ko se bodo cene sladkorju znižale, se bo sadna industrija razširila in te tvornice bodo obratovala z vso paro. Naše pokrajine so kakor pozvane za sadno produkcijo in naši sadjarji se morajo tega zavedati, oziroma se morajo pripraviti na to, ker te tvornice bodo izdelovale sadne izdelke predvsem za izvoz. Velikega gospodarskega pomena je torej, da so sadjarji složni, ustrezljivi in naklonjeni tem industrijcem, ker le v skupnem delovanju obeh, sadjarjev in tvornic, bo napredovala tudi ta panoga. Vsak začetek je težak; s preudarkom in dobro voljo bomo kmalu dosegli nove trajne in redne dohodka v tej naši kmetijski panogi. Nasprotno pa je naloga vodstva tvornic velikopoteznost; one naj si s praktičnim pospeševanjem in tudi z denarnimi podporami — zlasti pri napravi novih sadovnjakov — trajno zagotovijo zaupanje sadjarjev-pridelovalcev v bližnji okolici, kakortudi v drugih sadnih krajih širom naše domovine.

Bodoča veletrgovina s sadjem stavi kot glavno nalogo in zahteva, da bomo morali pridelovati večje **množine enotnega sadja**, enake kakovosti in večje trpežnosti. Ni treba ravno posnemati Američanov, ki pridelujejo v vsej pokrajini le nekaj vrst (3—4 vrste enega plemena). Pri nas pač ne dopušča tega ne različno podnebje, ne zemlja, ne prevoz itd.

V naših sadnih krajih se moramo omejiti na najboljše in najtrpežnejše vrste, ki uspevajo v dotičnem kraju. Ali pridelujemo potem več poznega, trpežnega sadja, ali pa zgodaj rodečega sadja, tega ali onega plemena, to kaže kraj sam; to se ravna po trgovskih zahtevah.

Pri izbiri vrst bodimo strogi, praktični in ne enostranski. Le velikopotezna razsodnost, praktična preudarnost in strokovna sposobnost je tu na mestu.

Naloga sadjarjev, ki žele, da se naše sadjarstvo v najkrajšem času povzdigne in da pridemo čimprej na zeleno vejo, je, da se vsi sposobni strokovnjaki udeležujejo „krajevno“ pri zmanjšanju števila sadnih vrst. Če si bomo pri izbiranju natančno in vestno beležili vse slabe strani, vse pomanjkljivosti in vse prednosti, točko za točko, pri posameznih vrstah, zlasti kar se tiče zahtev raznih vrst glede na zemljo, lego, podnebje, nadalje trgovske prilike itd. in če bomo opustili vse one vrste, ki nam v enem ali drugem oziru ne ugajajo, smo častno in koristno rešili težko sadjarsko nalogo. S tem si bomo do dobra zmanjšali število vrst in skrbno skrčen preostanek bo odgovarjal vsem našim zahtevam, ki jih stavimo na posamezne krajevne vrste. Treba je samo, da poklicani činitelji izdelajo enotna navodila ter da omogočijo s tem to važno delo.

Fr. Kafol, Novo mesto.

O uredbi vinske kupčije.

Že po občutni vinski krizi l. 1908. je v vinorodnih krajih Slovenije pričelo splošno gibanje vinskih producentov. Snovali so se zadrage, na Goriškem, v Istri in na Štajerskem (v Celju).

Za uredbo vinske trgovine pa so bila tedaj v Avstriji kakor danes v Jugoslaviji ista vprašanja in iste težkoče, namreč: 1. ustvariti **enoten tip** vina, 2. kje dobiti denar za **skupne kleti** in **opravo** in 3. dobiti **stalne trge** našemu vinu. Do veljavnih uspehov ni prišlo, vendar se je pričelo. Napredek je bil ta, da so nekatere zadrage uvedle način plačila vina, kakor misli g. Puklavec v svojem članku „Centralna zadruga za vnovčevanje vin“ v 1. št. „Kmetovalca“. Namreč, da se pri sprejemu ne izplača cela kupnina, marveč le gotovi del, tako da dela odbor na riziko vseh članov, ne le na svoj lastni. Le na ta način bi bil zagotovljen obstoj zadrage.

Z vojnim prevratom smo slovenski in dalmatinski vinogradniki v Jugoslaviji postavljeni še pod težjo krizo. Te krize bi ne bilo, ko bi l. 1920, ob sklepanju trgovinskih pogodb z Avstrijo in Češko, imeli vinogradniki vredne zastopnike.

Leta 1922. je poljedelsko ministrstvo sklepalo s Češkoslovaško pogodbo, po kateri bi smeli izvoziti 150 tisoč hl vina. Mogoče pa ni bilo odpraviti češke uvozne carine, ki je bila l. 1920. določena z zneskom 4.20 češkoslovaške krone.

V novembru l. 1922. sem razpravljajal s češkoslovaškim poslanikom v Beogradu, kako bi se vendar dalo spraviti kaj vina gori. Pojasnjeval mi je, da bi se moralo od naše strani kaj žrtvovati, bodisi od strani vlade ali pa producentov, da bi se lahko privezalo češkoslovaški trg. Cehi imajo iste težave za izvažanje piva v Jugoslavijo, vendar ga pošiljajo, dasiravno v izgubo, samo da si ohranijo trg. Pravil je, koliko si Italijani prizadevajo. Celo po lekarnah ne manjka reklame. Tako bi morali delati tudi mi, dokler se ne izpremeni carinski zakon, drugače bomo izgubili še one trge, ki smo jih že imeli na Češkem.

Tiste dni smo imeli razpravo o predlogu za nove carinske tarife pri Osrednji zvezi jugoslovanskih zadrug (Glavni združni Savez, Beograd). Ob koncu debate sem kot član odbora sprožil predlog, naj se otvori razprava o izvozu vina, kar se je z odobravanjem zgodilo. Sklenilo se je, da se ustanovi vinarski sindikat iz vseh Zadrugh zvez, Vinarskih zadrug in vinskih trgovcev. Z združenim kapitalom, s kletmi in kletarsko opravo naj se nakupi vina najprej iz pasivnih krajev ter vpelje izvoz, tudi z ono malo izgubo, ki je razumljiva za izvoz v Češkoslovaško. Trgovina naj se vrši pod kontrolo vladnih organov in zato naj bi država krila deficit. (To kritje je bilo zamišljeno le za enkratno akcijo v rešitev bede v Dalmaciji in deloma v Sloveniji.) Pojasnil sem, da bi država pri tem nič ne trpela. Če leži vino v kletih in vinogradnik vsled tega gospodarsko propada, trsi država milijone za prehranjevanje teh pasivnih krajev. Nasprotno pa je izkupiček za izvoženo blago državi na korist, ker se s tem zvišuje naša valuta. Zboljšanjem valute bi bil pa pokrit morebitni primankljaj pri izvozu vina. S tem, da bi vinogradnik svoje vino po tej poti prodal, bi bil pridobljen tudi za dobrega patriota. Saj je ravno vino tisti pridelek, ki se uničuje brez haska, če ga ne prodamo. Nasprotno pa povzroča v zdravstvenem in moral-

nem oziru škodo, če ga doma popijemo, če popijemo danes moje, jutri pa tvoje vino.

Ta načrt smo hoteli izvajati, ko smo imeli svojega poljedelskega ministra. S padcem tedanje vlade, je v istem času padel tudi ta načrt.

Toliko k vprašanju, ki ga je sprožil g. Puklavec v „Kmetovalcu“.

K ustanovitvi **Centralne zadrage** dodajam pa sledeče svoje misli: Ako hočemo pridobiti našemu vinu inozemske trge, treba da imamo res enotno vino, recimo z nazivom „**Slovensko vino**“. Ločilo naj bi se po **trtnih vrstah** in ne po krajih. Vina naj bi se plačevala po vsebini, da bi ne bil prizadet oni producent, ki ima vina boljše kakovosti.

Način in načrt za organizacijo vnovčevanja našega vina je dober. Producenti in vinski trgovci z vso svojo gospodarsko močjo naj bi tvorili skupno eno vinsko trgovino. (Trgovec sam zase je danes tudi v krizi, v skupni organizaciji bi pa gotovo prišel na svoj račun.) Organizatorjem je treba dognati, kam bi se obrnili z vinom, v katere zunanje države je odpirati pota z vladno in lastno organizatorično močjo. V poštev pridejo države: **Avstrija, Češkoslovaška in Poljska**. Za trg v Avstriji bi se moralo skrbeti z novo trgovinsko pogodbo. Trebalo bi tu popustiti na uvozni carini za industrijske izdelke, da popuste oni pri carini našega vina. S Češkoslovaško bo to težje, ker jo vezeta zakon in pogodba z Italijo. Vsa Češkoslovaška pa uvaža le do 250.000 hl vina. Uvažala ga bo pa čimdalje manj, ker pospešuje vinogradništvo na Slovaškem in bo v doglednem času krila svojo potrebo doma. Odrpta nam pa ostaja Poljska država.

Na Poljskem vino še ni tako vpeljano. Ljudska pijača je tam „palenka“ (žganje). To pa bi se dalo izpodrivati, saj imajo povsod tam tudi vino, ampak le tako, ki ga stolče žid na kolenu iz ekstraktov, vsak dan sproti. Tako vino se pa gotovo ne more priljubiti.

Vino na Poljsko bi se dalo vpeljati le pod tem pogojem, da postavimo zgoraj svoje kleti in svoje ljudi. Kleti z zalogo, s točilnico in z vzorčnim oddelkom.

Toliko v razmišljanje do končne, trdne organizacije za vnovčevanje našega vina. **Ivan Mrmolja.**

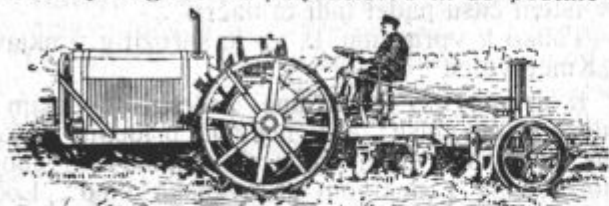
Napredek v strojni tehniki.

Izdelovanje kmetijskih strojev je v zadnjih desetletjih silno napredovalo. Posebno velja to tudi za pluge. Odkar so se vpeljali **motorni plugi**, takoj imenovani „traktorji“, se je strojno oranje zelo razširilo. Motorni plugi so vse bolj okretni kakor parni plugi in se lahko z najboljšim uspehom uporabljajo tudi na manjših zemljiščih, dočim so parni plugi porabni izključno le na njivah velikih graščin.

Strojno oranje ima velike prednosti, zato se danes povsod vpeljuje, kjerkoli so razmere za to ugodne. Če ima tak motorni plug čez leto in dan dosti dela, je njegovo delo veliko ceneje, kakor pa delo z živino. S strojem gre delo sploh tudi hitreje izpod rok, ne glede na to, da je tako oranje veliko boljše in uspešnejše. Zemlja se s takimi plugi bolj krepko obdeluje in rahlja in s tem v svoji rodovitnostiboljšuje.

Ti plugi so važni posebno na večjih posestvih, kjer je delovna moč draga in kjer ne stoji v nobe-

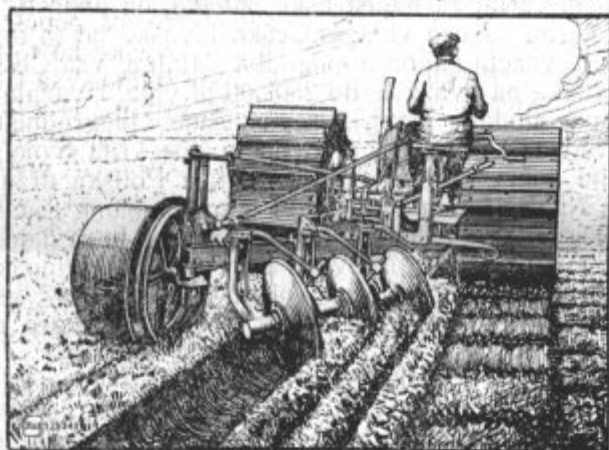
nem pravem razmerju s ceno pridelkov. S pomočjo teh plugov se je že veliko pustega sveta obrnilo in izpremenilo v rodovitne njive. Cele pušče so se na ta način pritegnile za poljedelstvo in so postale ro-

Podoba 10. Motorni plug sestava „Stock“, pogledan od strani. Plug reže 3 brazde.

dovitne. Lahko se trdi, da se je uprav s temeljitejšim strojnim obdelovanjem in z osuševanjem pridobilo v zadnjem času največ sveta za poljedelstvo, tako da se izplača po legah, ki niso prej nič nesle.

Četudi niso strojni plugi za razmere malega posestnika, kakor jih šteje največ naša dežela, je vendar ta napredek o izdelovanju plugov spodbuden tudi za malega posestnika, saj ga take iznajdbe vnemajo, da se začne tudi sam ogrevati za boljše orodje in za stroje, ki bi se dali z uspehom vpeljati na njegovi kmetiji. — Težko se je bilo ločiti od

Podoba 11. Motorni plug sestava „Stock“ za obdelovanje barja (barski plug). Plug reže 3 brazde.

lesenega pluga, nazadnje je le prodrl in prodira čim dalje bolj železni plug v svojem najnovejšem sestavu. Njegovo popolno delo, njegovo lahko in uspešno delo izpodriva čim dalje bolj stare, neokretne in težko vodljive pluge.

Pod. 10. nam kaže motorni plug sestava „Stock“, ki reže hkrati po 3 brazde. Pod. 11. pa kaže plug za obdelovanje barja, in sicer od zadaj. Plug ima široka kolesa, da se na mehkih barskih tleh ne more vdirati. Tudi ta plug reže hkrati po 3 brazde. Iz obeh slik se čitatelj lahko prepriča, kako daleč smo že prišli v tehniki strojnih plugov.

—r—

Nekaj statistike o našem planšarstvu.

Dr. Fran Spiller-Muys.

Moderna gospodarska veda nam skuša vsako gospodarsko udejstvovanje predložiti v številkah. In po pravici. Narodu treba predlagati jasne račune o raznih postavkah narodnega gospodarstva. Saj uravnavajo, potem ti računski zaključki nadaljnje gospodarjenje s tem, da točno prikazujejo dobiček in izgubo, t. j. gospodarski uspeh.

Pravilne in točne statistike je treba predvsem naši agrarni politiki. Država more zasledovati uspešno agrarno politiko le na podlagi statistično ugotovljenih in preizkušenih panog agrarne produkcije. Ti podatki so ji zanesljivo merilo in vodilo za njeno zakonodajno kakortudi gospodarsko upravno delo. Taki številčni podatki pa so koristni in potrebni tudi kmetom-producentom samim, da uravnavajo po njih svoje plodonosno delo. Poljudno podana statistika je najboljši pouk! Upoštevajoč to resnico, kupila je vlada nekega švicarskega kantona vso naklado planšarske statistike in jo razdelila med kmete-planince.

Statistika o planšarstvu nam kaže rentabilnost planinskega gospodarstva in izpričuje, da je za kmetijstvo po alpskih deželah (Švica, vzhodna Francija, zapadna Avstrija s Tirolsko, Voralberško in Koroško, zapadna Slovenija) edini spas povzdiga živinoreje. Le-ta pa je zopet odvisna od stanja planin. Čim bodo govorile številke svojo jasno sodbo o važnosti in vrednosti planin, oprijel se bo naš gorenjski kmet pridelovanja krme tudi na svojih sedaj slabo žitorodečih dolinskih poljih, razširil in pomnožil bo svojo živinorejo ter uredil in izboljšal svoje planšarstvo na planinah, uvidevajoč, da so le-te njegovo glavno obratovališče in da je njegovo posestvo v dolini zanj le potrebno prežimovališče.

K temu spoznavanju naj pripomorejo tudi sledeči številčni podatki, ki so posneti po uradnih ugotovitvah agrarnih oblastev in nam kažejo planšarski obrat v Sloveniji leta 1923. Ti podatki sicer še niso popolni, vendar nam dajejo dovolj točno podlago za pravilne zaključke o pomenu in vrednosti slovenskih planin. Leta 1923. se je izpaslo na naših planinah skupaj 3441 krav, 1675 volov, 4693 juncev in junic, 1128 telet, 503 konj, 6582 ovac in 1639 koz. Ako preračunimo te številke po razmerju: 1 glava normalne živine = 1 krava ali 1 vol ali 1 konj, 2 junca ali junici, 3 teleta in 5 ovac ali koz v število normalne živine, dobimo, da se je preživelo lani po naših gorenjskih planinah skupaj 9.942,2 glav normalne živine.

Poleg nje se je prerediti 871 prasičev. Računajoč, da se potroši za prehrano 1 normalne živine dnevno najmanj 12 kg suhe krme (sena), vidimo, da je odtehtala paša po planinah nič manj nego 88.875 mq sena.

Če nadalje računimo 1 mq sena po 125 Din (= 500 K), dobimo kot vrednost te paše znesek

11.109.375 Din ali 44.437.500 K.

Toliko torej znaša letni kosmati dohodek iz naših planin. Če vzamemo ta dohodek za letne obresti in jih kapitaliziramo samo po 4%, prihajamo do zaključka, da znaša kapital, ki ga imamo v naših planinah,

277.725.000 Din ali 1 milijardo in 110.900.000 K.

To je vsekako ogromna vsota, ako upoštevamo žalostno dejstvo, da so naše planine še jako zane-marjene. Vrednost naših planin pa bi se dala pomnožiti, podvojiti in potrojiti, če bi jih njihovi gospodarji primerno izboljšali in uredili na njih umno planšarstvo. Izmed pri gornjem računu upoštevanih 157 planin v Sloveniji je izboljšanih samo 27, t. j. 17%.

Zato, kmetje-planinci, izboljšajte svoje planine!

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Vprašanje 26. Jabolčnik sem v decembru pretočil. Prej je bil normalne barve, po pretakanju pa je počrnel. **Kako naj zdravim počrneli jabolčnik?** (A. J. v K.)

Odgovor: Pretočite dotični jabolčnik v zažveplan sod (1 azbestni trak na 300—500 l) in dodajte obenem 5—10 dkg vinske kisline na vsakih 100 litrov jabolčnika. Čim kislejši je jabolčnik, tem manj dodajajte te kisline. Čreslovne kisline (tanina) ne smete dodati. Takoj ali po par dneh čistite jabolčnik z želatino, jajčim beljakom ali Julien-prahom. — G.

Vprašanje 27. V svojem vinogradu imam lahko peščeno zemljo (lahki beli pesek). Lega je suha. **Kakšno ameriško trto naj vzamem za podlogo za novi nasad?** (M. Š. v K.)

Odgovor: Za Vašo zemljo se priporoča kot podloga Rupestrus Goethe 9. — G.

Vprašanje 28. Ali se sme svinji, ki doji, pokladati sirotka, ki se dobiva v mlekarji? V kateri starosti jo naj mladiči med klajo dobivajo? (I. P. v Š. pri K.)

Odgovor: Sladka sirotka se daje lahko dojni svinji, nikakor pa ne sirotka, ki je začela kisati ali ki je že kislja, ker bi taka sirotka neugodno vplivala na njeno mleko in nevarno tudi na mladiče. Mladičem naj se začne pokladati sirotka šele pozneje, ko so 12 tednov stari in toliko utrjeni, da lahko začno uživati tudi navadna krmila. — n.

Vprašanje 29. S čim je krmiti dojno svinjo, da ima več mleka? Ali je krompir dober za pospeševanje mlečnosti? (J. P. v T.)

Odgovor: Dojni svinji je dajati prvi teden kuhan ričet kot močno krmilo, pozneje pa kuhan ječmen. Razentega ji je dajati kuhano peso, obloženo s pšeničnimi otrobi. Vse to so krmila, ki se svinji najbolj prilagajajo in ki vplivajo jako ugodno na večjo mlečnost. Krompir se v tem času manj priporoča, ker nima vpliva na mlečnost, ampak na lažjo pitavnost. — n.

Vprašanje 30. Moji 3 mesece stari pujski so dobili čudne napade. Živali so sicer zdrave, toda večkrat jih napade čudno stanje. Živali začno cviliti in se tresejo po vsem životu. To traja nekaj sekund, potem so pa zopet dobri. — **Ali je to padavica? Ali so taka praseta dobra za rejo?** (A. C. v Sv. K. pri K.)

Odgovor: Ti napadi značijo pričetke božjasti ali padavice, ki se rada pojavi pri prasatih in ki je neozdravljiva. Zaraditega tudi taka praseta niso za rejo ali za plemo. — n.

Vprašanje 31. Nameravam preorati pašnik. Kaj naj posejem, da bi bolje uspevalo in kako naj ga pognojim? — (I. Z. v B. ob Dr.)

Odgovor: Najbolje bi bilo, da bi bili pašnik preorali že jeseni. Sedaj kaže ves pašnik pognojiti in pripraviti za krompir ali pa za turščico, da se z okopavanjem kolikor mogoče zatre ves plevel, ki bi pogнал iz stare pašniške ruše. — n.

DOPISI.

Iz Novega mesta. V 1. številki letošnjega „Kmetovalca“ je bil objavljen dopis g. Borca, predsednika živinorejske zadruge v Šmarci, ki je značilen za naše današnje razmere. Tudi meni se je zgodilo nekaj takega. V Novem mestu je bila ustanovljena živinorejska zadruga, ki je takoj po prevratu začela v svojem delovanju zaostajati. Zadruga je štela 88 članov z 10 kronskimi deleži in je imela še kakih 500 kron razpoložljivega denarja. Ko se je leta 1920, začela politična borba za volitve v ustavotvorno skupščino, so se vsa vabila na odborove seje in občne zbornice prezirala, ker so bili člani različnega prepričanja, tako da sem večkrat čakal in čakal, pa nihče ni prišel k seji. Na pritisk od moje strani sem dobil vendar enkrat odbor skupaj in predlagal povišanje deležev, kar je bilo od strani odbora odobreno. Udje so pa začeli vsled tega kar trumoma svoje članstvo odpovedovati in niso hoteli vplačevati povi-

šanih deležev. Nato je prišla revizija zadruge. Tudi politična kakor sodnijska oblast, ki je zahtevala različne izkaze, ki se niso mogli vsled pasivnosti v delovanju zadruge v pravi luči pokazati, sta zadruge prisilila, da se je končno razšla. In razpust zadruge se šteje sedaj meni v zlo, ker bi kot strokovnjak ne smel tega storiti. Da, zadruga je živela, dokler se je mogla naslanjati na razne podpore in ugodnosti deželnega odbora, katere so pa takoj po prevratu prenehale. Zadruga brez vsakega premoženja pa ne more živeti. Nazadnje bi bil moral za koleke in pristojbine še sam doplačevati. Naši živinorejci se nočejo poprijeti vsajene reje kravi in potrebnih plemenskih bikov. Njim so ljubši voli, da trgujejo z njimi od sejma do sejma. Tudi krave menjavajo po 2—3krat svojega gospodarja. Zadruga ima nalogo, da povzdigne stalno rejo plemenske živine, da vpliva na odbiranje in dobro odstavljanje za plemo sposobnih telet, da posreduje rejo in nakup oziroma prodajo dobre vzgojene plemenske živine itd. Toda, dokler se ne bodo dolenski živinorejci zavedali svojih nalog, tako dolgo bo vsaka zadruga le na papirju, mrtvo rojeno dete, ki splošnosti ne bo nič koristilo, ampak le finančnemu erarju z raznimi koleki in pristojbinami. Dokler bodo razmere take, je ves trud zamanj. Tudi najbolj idealen strokovnjak se mora naveličati, da bi mlatil prazno slamo.

Franc Malásek, Grm.

KMETIJSKE NOVICE.

Konzervna tvornica na Vrhniki opozarja vse interesente vrhniške in sploh ljubljanske okolice, ki želijo pridelovati grah ali fižol za konzervne namene, da se čim prej priklase zaradi dobave potrebnega semena in zaradi pogodbe.

Spomladno gnojenje z gipsom. Med gnojili, ki so važna za naša deteljišča, zavzema še zmeraj važno mesto gips ali mavec. Prof. dr. V. Mandekić opozarja iznova na to gnojilo, ki je stopilo čisto v ozadje, odkar se je začelo gnojiti s Tomaso-vo žlindro. Gips je važen posebno kot apnenč gnojilo, ker vsebuje 32% apna; važno je pa tudi zaradi žveplene kisline, ki je ima 46% in ki v zvezi z apnom posebno ugodno deluje na stročnice sploh, posebno pa na različne detelje in grašico. Z gipsom je gnojiti spomladni slično kakor s pepelom. Za 1 oral je treba po 300 do 400 kg gnojila. Opozarjamo na današnji in-serat Vil. Pavloviča v Samoboru, ki prodaja gips za gnojenje po 30 Din 100 kg.

Vinski sejm v Semiču dne 13. marca t. l. je bil prav dobro obiskan. Došlo je preko 200 vinogradnikov, ki so razstavili nad 300 vzorcev starega in novega vina. Sejm je posetil tudi odposlanec poljedelskega ministrstva v Belgradu inspektor g. Petrović, ki je kazal veliko zanimanje za razvoj našega vinstva, osobito na zadrudnem polju. Pred otvoritvijo se je vršilo predavanje o vinogradništvu, kletarstvu in kletarskih združenjih. Sklenila se je tudi resolucija proti uvozu italijanskega vina. Na prodaj je bilo okroglo 4000 hl večinoma belega vina po 5—7 Din. Prodalo se ga je pa okroglo 300 hl po 5 do 6 Din. — č.

Vinska pokušnja na Grmu se je vršila 24. februarja in je bila dobro obiskana. Pregledalo se je okoli 200 pokušenj. Vina so imela po 8 do 10% alkohola, boljše sortna tudi 12 do 15%. Kmet. svetnik Skalický je imel pri tej priliki nagovor, s katerim je opozarjal na potrebo trdne stanovske organizacije vinogradnikov. Sprejela se je tudi resolucija proti uvozu italijanskega vina. Žal, da ni bilo za razstavljenno vino potrebnih kupcev.

OCENA KNJIG.

„Gruda“. Pred nami na mizi leži prva številka leposlovnega mesečnika „Gruda“. Namenjen je podeželju in njegova zanimiva vsebina je zajeta iz kmetijskega in kmetijskega življenja. Izhaja vsakega 15. v mesecu, in sicer na 32 straneh. Prižnati

moramo, da smo bili pri pregledovanju te prve izdaje prav prijetno presenečeni tako glede vsebine, kakortudi glede umetniške okrasitve. Vse slike so strogo domače, narodne, naslovna, vinjete in inicialke, delo priznanega umetnika in mojstra za narodno slikarstvo in umetnost Maksima Gasparija. „Gruda“, ki jo izdaja „Zveza društev kmetijskih fantov in deklet“, je najboljši list te vrste, kar jih Slovenci imamo. Prinašala bo zanimive povesti in pesmi naših in drugih slovanskih pisateljev ter poučne članke iz vseh panog kmetijstva, zlasti pa se bo zanimala za kmetijsko ženstvo in bo po svoji vsebini neobhodno potrebna in prijetna učiteljica vsake kmetijske hiše. Naročnina za vse leto stane 30 Din in je tako „Gruda“ obenem najcenejši slovenski mesečnik. Naroča se pri upravi „Grude“ v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 7.

DRUŽBENE VESTI.

Štiridesetletnica „Kmetovalca“. Dne 1. marca 1884. je izšla na svetlo 1. številka „Kmetovalca“. Poteklo je torej 1. t. m. ravno 40 let, odkar izhaja „Kmetovalec“ kot gospodarski list in obenem kot družbeno glasilo namesto prejšnjih „Naznanil“, ki so po enkrat na leto prinašala poročila o družbenem delovanju. Ustanovitelj „Kmetovalcu“ je bil pokojni ravnatelj Gustav Pirc, ki ga je urejeval nepretrgoma do 1. maja 1918, torej več kakor 34 let. Ostal mu je pa zvest sotrudnik še do zadnjega, do 1. 1923., ko ga je kruta smrt na nezasluženi način iztrgala svojcem in prizadela s tem na škodo našemu kmetijstvu veliko vrzel tudi v maloštevilni vrsti strokovno delovnih naših književnikov. Spominjamo se pri tej priliki prvega Kmetovalčevega urednika, ki je zaslužil hvaležen in večer spomin za svoje neumorno in za blagor kmetijstva namenjeno delo!

Ljubljanska kmetijska podružnica je sklenila nabaviti **travniško brano**, ako se prihlasi toliko interesentov izmed podružničnih članov, ki bi hoteli izposojevati si brano proti dnevni odškodnini, da bi se izplačalo imeti brano v podružničnem inventariu. Pozivljamo zaradi tega vse tiste ljubljanske člane, ki si želijo izposojati podružnično brano, da se nemudoma zglašijo pri načelstvu podružnice (Turjaški trg št. 3) pisмено ali pa ustno.

Našim udom v vednost. Mnogokrat se interesenti iz raznih krajev in celo iz južnejših delov naše kraljevine obračajo na družbo z vprašanji, kje bi bilo dobiti dobrih jajec za valjenje, raznovrstno perutnino, plemenske prasiče, ovne itd. Udje, ki imajo omenjene, res dobre in priporočljive stvari na prodaj, naj nam sporočijo vrste in količine, po možnosti ceno, vsekako pa dobavne pogoje. Družba teh stvari ne bo kupovala, nego bo le posredovala nakup in prodajo v tem zmislu, da bo interesentom sporočala naslove in event. dajala svoje nasvete.

URADNE VESTI.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmet. družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjajo se načelnštva, da pravočasno (t. j. vsaj 10 dni pred izidom okega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev obnega zbora) pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmet. družbi, kati za veljavnost teh le merodajno izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Gorenja vas, na Vel. ponedeljek, 21. aprila 1924. ob treh popoldne v hiši št. 26;

Motnik, na Vel. ponedeljek, 21. aprila 1924. ob eni uri popoldne pri Jernejku;

Sv. Anton v Slov. goricah, v sredo, 16. aprila 1924. ob osmili zjutraj v šoli;

Sv. Lenart v Slov. goricah, v nedeljo, 4. maja 1924. po sv. maši v gostilni g. A. Arnuža;

Sv. Lovrenc na Pohorju, v četrtek, 24. aprila 1924. ob štirih popoldne pri Oswaldu v Spodnjem trgu;

Sv. Marijeta, v nedeljo, 4. maja 1924. o pološmih zjutraj v šoli;

Šenčur pri Kranju, na Vel. ponedeljek, 21. aprila 1924. ob treh popoldne v „Društvenem domu“;

Vesovo, v nedeljo, 27. aprila 1924. po prvi sv. maši v šoli;

Žalec, v nedeljo, 27. aprila 1924. ob treh popoldne v gostilni g. Franca Pikla v Žalcu;

Žužemberk, v četrtek, 24. aprila 1924. ob pol treh popoldne v šoli.

Tržne cene v Ljubljani in v Mariboru.

Cene so navedene v dinarjih.

	Ljubljana	Maribor
Konji (prigon v Lj. 209, v M. 20 glav.):		
par dobrih konj od 20.00 do 25.00		—
Voli in krave (prigon v Lj. 96, v M. 409 glav.):		
1 kg žive teže I.	13.— do 14.50	12.25 do 16.25
1 II.	12.— do 13.—	11.— do 12.25
1 III.	11.— do 12.—	10.— do 11.—
1 krave, klobasariče	7.— do 9.—	9.— do 10.—
Teleta (prigon v Lj. 8, v M. 3 glav.):		
1 kg žive teže	21.50	—
Prasiči (prigon v Lj. 77, majhnih pujskov, v M. 205 glav.):		
1 komad 6—8 tednov stari	425.—	250.— do 300.—
1 3—4 mesec	—	500.— do 650.—
1 5—7	—	1040.— do 1150.—
1 8—10	—	1325.— do 1550.—
1 enoletni	—	1750.— do 2500.—
1 kg žive teže, pitani	—	20.— do 22.50—
1 mrtve	—	25.— do 28.75—
Kože:		
1 komad konjake kože	—	125.— do 200.—
1 kg goveje kože	—	17.50 do 20.—
1 telečje kože	—	30.—
11 kg prasičje kože	—	13.— do 14.—
1 gornjega uanja	—	120.—
1 podplatov	—	80.— do 125.—

	Ljubljana	Maribor
Perutnina:		
1 komad, piščanec	13.— do 25.—	35.— do 45.—
1 kokoš	25.— do 55.—	60.—
Mleko, maslo, jajca, sir:		
1 liter mleka	3.50 do 4.—	3.50 do 4.—
1 smetane	—	15.— do 16.—
1 kg čajnega masla	70.—	—
1 kg surovega masla	50.— do 55.—	40.— do 48.—
1 bobinjaknega sira	60.— do 65.—	—
1 sirčka	—	12.— do 15.—
1 jajce	1.— do 1.50	1.25 do 1.50
Žito in drugo:		
1 q pšenice	390.— do 400.—	350.—
1 rži	375.—	325.—
1 ječmena	365.—	300.—
1 ovasa	425.—	300.—
1 prosa	425.—	350.—
1 koruze (nove, sušene)	310.—	300.—
1 ajde	—	325.— do 300.—
1 fižola, ribničan	—	800.—
1 fižola, prepelčar	—	800.—
1 krompirja	125.— do 150.—	100.— do 150.—
Krma:		
1 q sladkega sena	150.—	80.— do 100.—
1 kislega sena	100.—	—
1 slame	75.— do 100.—	75.— do 80.—
Kurivo:		
1 m ³ trdih drv	200.—	do 200.—
1 mehkih	150.—	do 175.—